

LAGE THUNE MYRBERGET

INSPIRASJON GJENNOM NYE VERKTØY

Jeg har de siste årene holdt flere foredrag og workshop's om konstruktiv bruk av nye verktøy. Målgruppen har vært lærere i grunnskole og kulturskole.

Jeg har vist hvordan Playstation, Wii, iPad og smartphones kan benyttes i undervisningen. Elever og studenter er nysgjerrige og lar seg både engasjere og motivere ved bruk av nye verktøy, men ikke alle lærere er like nysgjerrige.

I denne artikkelen vil jeg snakke om:

- 1: Historisk bruk av nye verktøy.
- 2: Proksimal læring for meg og elever.
- 3: Min metode – bruk av nye verktøy - et eksempel.

DEL 1: TEKNOLOGI UTVIKLER OSS

Den gang boktrykkerkunsten ble oppfunnet i 1440 gjorde denne «nye» teknologien det mulig for flere mennsker å skaffe seg kunnskap. Dette skapte problemer for de som «eide» kunnskapen (sannheten), men åpnet på sikt muligheter for utstrakt forståelse og ny bruk av kunnskap. Reformasjonen kom i 1517. Det tok altså 77 år før det sa «pang».

Jeg er bare 46 år og fikk dessverre ikke oppleve DEN revolusjonen. Men for bare 15 år siden skjedde det jammen meg igjen. Internett ble oppfunnet, og siden den gang er mer og mer kunnskap blitt tilgjengelig for flere og fler mennesker. 2011 har vært preget av regimeskifte i Egypt og uroligheter i Libya. Mye av æren for dette går til hemmelige grupper på Facebook (etablert feb. 2004) og Youtube (etablert feb. 2005).

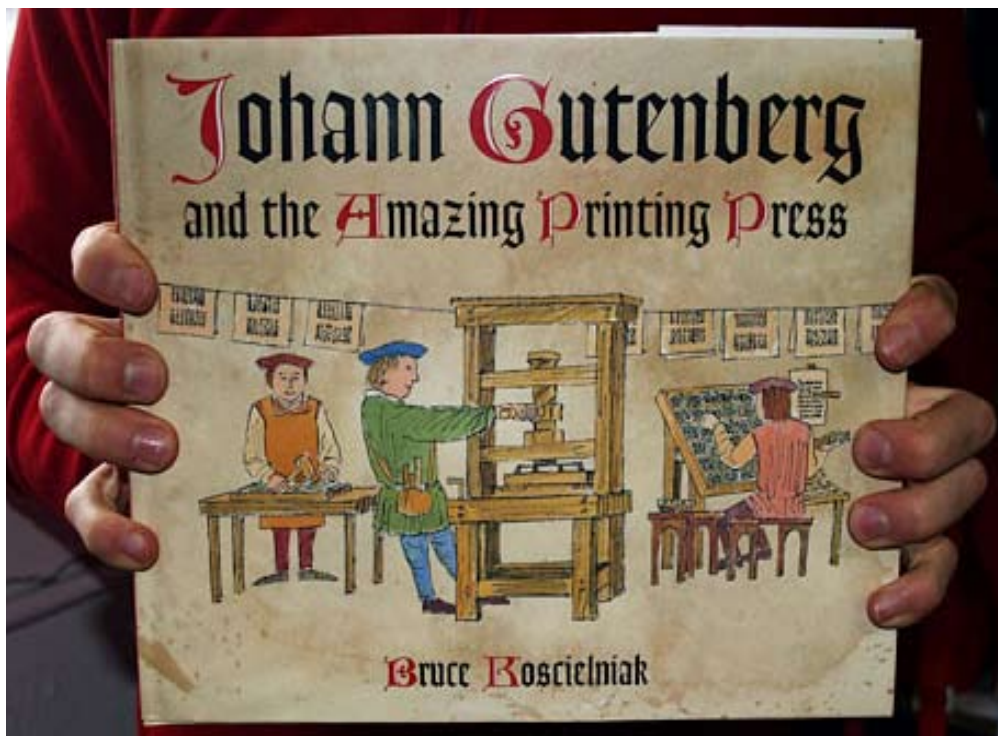
Det er bare drøye 10 år siden Facebook ble etablert, YouTube feiret nylig 9 årsdag og Spotify har hatt 5 1/2 år i drift. Disse tre tjenestene har gjort deling av film og musikk like tilgjengelig som tekst ble tilgjengelig med internett. Vi vet alle hvordan Google hjelper oss med søk hver dag.

I min virksomhet som pedagog har jeg tatt i bruk disse nye teknologiene.

Først og fremst fordi dette har gjort meg mer produktiv (kladder dette på en iPad i Berlin). Ny-teknologien har også holdt meg oppdatert, både som teknolog, men også i forhold til hvordan kunnskap gjøres tilgjengelig.

MINE 49 ÅR MED HISTORIE

Det har skjedd store endringer

siden den gang jeg vokste opp (1964). Den gangen var informasjon tilgjengelig gjennom bøker, aviser, venner, sort/hvit-tv, biblioteket og LP-plater. Dette er trege medier som finnes i et noe begrenset opplag (sammenlignet med i dag). Man måtte oppsøke egne miljøer som hadde tilgang til disse mediene og informasjonen der (bibliotek, skole, platebutikker og bokhandlere).

Pedagoger den gang hadde en eksklusiv tilgang på informasjon som IKKE var så lett tilgjengelig for andre. Dette ga dem en posisjon i forhold til meg. En slik posisjon kan sammenlignes med kirkens tilgang på innholdet i bøker, før boktrykkerkunsten mangfoldiggjorde innholdet.

På 70/80-tallet hadde Norge en TV kanal, og Sverige to. Jeg så derfor mye mer svensk TV1 og TV2. Radio Luxembourg spilte musikk HELE døgnet. Jeg tok opp natt-

”Hva med deg?
Er du
nysgjerrig
og motivert
til å bli
kjent med
den musikken
dine elever
hører på?

Her ser du en illustrasjon som viser biblioteket, TV (sort hvit), Kurer radio, nedtrekkbart kart på skolen og aviser. Dette var hva skolen hadde å støtte seg til den gangen.

sendingene deres på en Tandberg spolebåndspiller og brukte neste dag til å høre igjennom og spille sammen med den nye musikken.

Vi var en gjeng gutter fra korpset som også spilte band. Det var bandet som engasjerte oss, IKKE korpset. Vi utviklet oss gjennom å lytte, prate, dele og oppleve den musikken VI oppdaget.

Det var ingen pedagoger rundt oss som var opptatt av det VI var opp-

tatt av. Ingen voksne pedagoger som sa de hørte på Radio Luxemburg eller så på svensk TV. Ingen som hjalp oss i å forstå den verden VI oppdaget. Vi måtte prøve å forstå den selv.

Hva forsto vi? Hvordan reflekterte vi over musikken? Hvordan analyserte vi den? Hvordan trakk vi ut nyttig kunnskap, og bygde videre på den?

Vi prøvde å forstå. På en fomlete og unøyakke måte, uten de erfarne

ører fra en voksen, oppdatert og våken pedagog. Men vi var motiverte, engasjerte og nysgjerrige.

Psykologen *Lev Vygotsky* (bildet) snakket tidlig på 1900-tallet om hvordan verktøy påvirker vår tenkning og læring. Han pekte også på den proksimale utviklingssone og ville at pedagogen skulle veilede elevene inn i dette læringsrommet.

Dette er fasinerende tanker. Spesi-

Etter mine år på Musikkhøyskolen var dette den verktøykassen jeg disponerte i 1990. Meg i sentrum, og en proksimal tangering til alle disse vektøyene. Video, CD-plater, bil, datamaskin (uten internett), whiteboard, TV (i farger og på hjul), kopimaskin, fax og en telefon (illustrert med mobil).

DEL 2: PROKSIMAL LÆRING - VENNER LÆRER VENNER

elt når jeg ser tilbake i tid. Vi lærte av hverandre. Venn til venn. Det var få pedagoger som relaterte sin informasjon, til vår verden, og veiledet oss videre derifra. Har jeg så endret min måte å skaffe informasjon på?

Nei - ingen endring. Jeg bruker fortsatt mine venner. Vi kommuniserer gjennom nye teknologier som mobiltelefon, Facebook, Facetime, Skype, Twitter, Google osv. Dette nettverket har svar på alt fra bilforsikringer, telefonabonnement og utfordrende studenter, til lønnsproblematikk, eller kommentarer til denne artikkelen osv.

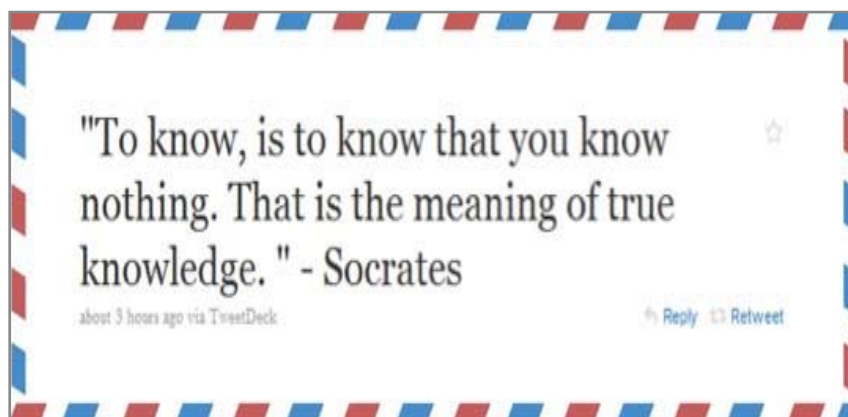
Hva kan Vygotsky lære meg i dag? At det tar 25 år å få 25 års erfaring, og at dette må jeg bruke.

Verktøyene av i dag er mye raskere, mer tilgjengelig og mye mer omfattende enn på Vygotskys tid. Elevene i dag har kunnskapen tilgjengelig, men de mangler tid til refleksjon og forståelse.

Den store forskjellen er fortsatt min refleksjon og erfaring.

Jeg syns Sokrates ord kan passe, men legg merke til at jeg har klippet ut en Tweet, og lagt den inn i layouten av en amerikansk kovolutt. Gammel kunnskap - formidlet gjennom ny teknologi - klippet ut og limt inn på en blogg, men presentert med assosiasjoner til det gamle brevet.

DEL 3: MIN METODE

Unge i dag lytter mye mer på musikk enn vi gjorde. Den lave prisen på teknologien gjør at musikken blir tilgjengelig for alle - hele tiden, men det er mange måter å lytte på, og aktiv lytting både kan og bør utvikles og læres. Den aktive lyttingen er nøkkelen til alt.

Min metode er at jeg lytter på elevenes musikk, lytter på dem, og forteller dem hva jeg hører.

Da oppnår jeg en god tilgang på elevenes verden. Da kan jeg fylle deres proksimale soner med nyttig informasjon.

Jeg vil derfor avslutte med å beskrive et eksempel på min metode. Så håper dere lar dette bli en del av deres proksimale sone, ved å sjekke ut mitt eksempel og oppdage veien jeg gikk.

ELEVENS MUSIKKHISTORIE - MIKROFONKÅT.

Her bruker jeg internett og de forskjellige verktøyene der.

SPOTIFY

Det hele starter med bruk av Spotify som lastes ned og installeres på din datamaskinen, eller smart-phone.

Det er 3 mars 2011 og hver dag presenterer Spotify ny musikk. Jeg finner en svensk Dance gruppe som heter September (jeg hadde aldri hørt dem før). De hadde en stor hit høsten 2010. Sangen het *Mikrofonkåt* og den 3 mars ble det lansert åtte remixversjoner av sangen.

Forskjellige innspillinger av samme stykke musikk utvikler aktiv lytting. Her finner vi altså åtte forskjellige versjoner av en Dancebeat fra 2010. Da kan jeg som pedagog lære mye om aktiv lytting.

GOOGLE

Jeg søker opp *Mikrofonkåt* på Google. Her følger forskjellige oppgaver jeg kan gi til mine studenter – basert på det jeg finner:

- *Mikrofonkåt* viser seg å være basert på en rap med den svenske artisten Petter. Hans versjon finner du også på Spotify. Lytt aktivt på forskjellen og reflekter over hvordan orkestrering endrer en rap – fra rap til Dancebeat.

- *Mikrofonkåt* er tittel på en bok av Fredrik Strage fra 2001 om svensk hiphopmiljø. Fredrik er plateanmelder og radbrekket en plate med Petter. Deretter tar Petter med seg Fredrik i sin neste musikkvideo, og Fredrik titulerer sin bok om svensk HipHop med tittelen fra Petters låt *Mikrofonkåt*. Godt eksempel på “Know Your Enemies”.

- Remiksing og omarbeidelse av en og samme sang brukes aktivt i dagens populærmusikk. Med nye Beats kan en sang fungere i flere forskjellige sammenhenger. F.eks. hjemme, i bilen, på en klubb, på

radio, live eller på trening. Hvilken versjon passer hvor? Du (pedagogen) aner kanskje ikke, men elevene dine kan mene noe om det! Her finner du alle remixene for Septembers versjon.

- Teksten i *Mikrofonkåt* handler om å VILLE SYNGE. Ønsket om å stå på scenen og opptre. Hva vil du at dine elever skal gjøre? Her finner du en YouTubeversjon av sangen med TEKST.

- Teksten ligger på nettet og er en mulig ramme for å diskutere mediefokus, oppmerksomhet og dagens popkultur. Du trenger ikke Ibsen og Bjørneboe for å introdusere viktige samfunnsrelaterte tema. Tør du å diskutere bruken av ordet KÅT i tittelen?

- På YouTube finner jeg et langt intervju med Petra Marklund – sanger og frontfigur i bandet September. Spill dette for elevene. Hun avslører at hun enda ikke helt forstår enkelte av tekstfrasene.

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=IO007UwWvGI

- I bloggen som står under YouTube filmen, har hennes svenske fans skrevet sine tolkninger av ord

og fraser i teksten. Tjack viser seg å være rumensk slangord for vare. Noen fans tolker dette til å handle om narkotika, mens andre tror det er selve CD-platen. Hva tror dine elever?

- Tonalt beveger melodien seg mellom hovedtonene i treklangene. Verset rappes på to toner. Refrenget har tre akkorder, men du kan spille alt med to treklinger og tre basstoner. Dette klarer mange elever å spille selv. Her er det både melodi og rap. Her er både solist og kor. Og alle klarer å danse til dette. Bruk denne YouTube-versjonen til å synge sammen med September.

Hva med deg?

Er du nysgjerrig og motivert til å bli kjent med den musikken dine elever hører på?

MIN MUSIKKHISTORIE – QUINCY, BEATLES OG ABBA

Men nå begynner det hele å bli virkelig interessant.

På YouTube finner jeg en liveopptreden av sangen (svensk TV-4). Gjestene i programmet danser og klapper til Septembers fremføring. Det er høy stemning og spesielt en gammel dame vekker min oppmerksomhet.

http://www.youtube.com/watch?v=X4c2xI4WGVE&feature=player_embedded

Jeg gjenkjenner henne og det åpnes et univers JEG kjenner, men som mine studenter IKKE kjenner.

WIKIPEDIA

Den gamle damen fyller 76 år 9. mars og heter Lill-Babs. Nå tar jeg meg en tur på Wikipedia.

LILL-BABS OG THE BEATLES

- Lill-Babs traff The Beatles. Hun var gjest i et svensk TV-show i 1963 hvor The Beatles gjorde en av sine aller første internasjonale opptredener som band. Dette var rett etter at de hadde spilt inn *Please Please me* i Abbey Road studioet. Du finner bilde av dem på Wikipedia. Spill *Please Please me* (live på YouTube) og *Leva Livet*. Dette er Lill-Babs' og the Beatles' store hits dette året.

Det ligger en versjon av *Leva Livet* med September. De arrangert sin egen danceversjon! Spesielt artig å se hvordan Lill-Babs viser sin entusiastiske glede over å høre musikk fremført av en ny artist...radbrekket harmonisk og med nye melodiotoner - NULL PROBLEM!

LILL-BABS OG QUINCY JONES

- Visste du at Lill-Babs er personlig venn med Quincy Jones? Fra den gangen Quincy bodde i Stockholm på slutten av 50-tallet. Mr. Jones reiste tilbake til USA og fant Michael Jackson. Resten er musikkhistorie. Quincy og Lill-Babs har fortsatt kontakt. Alle kjenner *Beat It* med Michael Jackson. Spill også noe av storbandmusikken til Quincy Jones. Det ligger flere sanger med Svenske Radiostorbandet

på Spotify.

LILL-BABS OG ABBA

- En av Lill-Babs mest kjente sanger heter "År Du Kär I Mig Ännu Klas-Göran". Vet du hvem som skrev denne sangen? Det var komponisten Stig Anderson. Vet du hvem Stig Anderson er? Han er STIKKAN - han oppdaget og skapte ABBA. Det er selveste Stikkan Anderson - ABBA's manager.

- Og i 1971 var Lill-Babs på Svensktoppen med sangen *Välkommen til värden*. Denne sangen ble skrevet og produsert av to ukjente svensker - Benny og Björn. I denne innspillingen - som også ligger på Spotify - hører du lyden av en helt spesiell flerstemt sang. Den flerstemte sangen tilhører de fire medlemmene i ABBA. Denne sangen med Lill-Babs er en av de første opptakene med lyden av det som skulle gjøre ABBA verdenskjente. Den dag i dag selger de millioner av plater over hele kloden.

Vil du ta deg tid til å aktivt lytte etter «lyden av ABBA» i denne innspillingen med Lill-Babs fra 1971?

Etter å ha hørt Lill Babs sin sang skal du prøve å lytte på ABBA's

” Jeg oppdager at min gamle verden lever i beste velgående gjennom den nye verden.

store verdenshit fra 1979 - *Chiquitita*. Hva tror du at du vil oppdage? Den teknologiske utviklingen ABBA brukte åtte år senere taler sitt tydelige språk, men melodi og arrangement er slående likt.

Og slik kan man fortsette.

SLUTTEN ER STARTEN
- NY VERDEN, GAMMEL METODE

Jeg oppdager at min gamle verden lever i beste velgående gjennom den nye verden.

Lev Vygotsky hadde rett - den gang som nå. Dersom vi, som pe-

dagog, bruker informasjon fra elevenes verden kan vi være motiverende veiledere til både vår egen OG deres proksimale sone. I denne sonen er vi alle motiverte, engasjerte og nysgjerrige.

Mitt valg er å leke med nyere teknologier som Playstation, Wii, Fa-

cebook, iPad, iPhones, Wikipedia, Google, Spotify, YouTube og Twitter. Gjennom disse finner jeg både ny og gammel kunnskap.

Vi kan lære uendelig mye ved å ta sjansen på å oppdage elevenes verden. Gjennom våre erfarne øyne, vår kunnskap og vår revitaliserte nysgjerrighet, kan elevene forstå

mer av sin samtid og vår felles historie. Jeg gleder meg til den fremtiden!

Referanser

www.google.com / www.Spotify.com / www.YouTube.com / www.Wikipedia.org / www.TED.com

Jeg har oppdaget at det pedagogiske materialet som ligger i spill på disse tre maskinene er hinsides noe undervisningsmateriell. Det eneste som kan overgå disse er det som vi vil se komme av nye APPs til iPad...men DET er en annen artikkel!

OM: LAGE THUNE MYRBERGET.

Født i Hamar i 1964. Han er kjent som trommeslager, komponist og musikkpedagog. Han har arbeidet som freelance musiker og studiomusiker. Myrberget underviser på Nordisk Institutt for scene og studio (NISS) i Oslo og har utgitt en undervisningsmetode for slagverk som heter Virvel og Tremolo. Metoden er oversatt til en rekke europeiske språk. I tillegg arbeider han som musikkprodusent og eier og driver forlaget NMG, New Media Generation. Som kreativ leder i NMG har Myrberget utviklet lydstrategi for flere av norsk idretts særforbund.

Foruten kurs, seminar, og foredrag i strategisk bruk av lyd har han forfattet boken Idebok i lyddesign – strategi for Speakerteam (2009)

Myrberget leder barnemusikkprosjektet De Dresserte Elger, hvor han produserer all musikk sammen med DJ Moose. Platen Året Rundt utkom i 2006. Sangbok 2007, og korpsarrangementer til flere av sangene i 2010.